

(המשך מעמוד 35)

של מדיניות זו לבסיס תנועתו. עיקר הרביוניזם היה התנגדות לאותו ספר-לבן והתביעה לשלטון עברי על שתי גדות הירדן.

מפת שתי הגדות הפכה סמל בית"ר, סמל אצ"ל ("רק כך"), נושא לשירים וסמל תנועת החירות.

ענה, אחרי 56 שנה, קם צאצא לתורה הבית"רית ומבקש לחסל את התשתית הרעיונית הבסיסית ביותר של "ראש בית"ר", כאילו החליטו בני-עקיבא שמתור לחניכים לנסוע בשבת. כדי לאכול סטייק-חזיר, העיר אחד ממתנגדיו של גרביץ.

גרביץ טוען, כתשובה למתנגדים: "לאור צרכים פוליטיים משתנים, מגיע מצב שבו צריך להוריד את הגדה המיוזמת!"

אריה בכר: "פיטפטו-סרק! עיקר העיקרים הוא המושג הז'בוטינסקי מוניום: רעיון אחד, דגל אחד ועם אחד. זה מהות בית"ר, ומבלעדיה אין תנועה, אלא חיסול מחולט של תורת ז'בוטינסקי."

השלטון

והנציבים

בית"ר - / מגוב ריקבון ועפר / בדם וביזע / יוקם לנו גזע / גאון ונדיב וי אכור... (שיר בית"ר, זאב ז'בוטינסקי).

רית"ר - בדיה הנוער על-שם יוסף תרומפלדור - הוקמה על-ידי ולאדי מיר זאב ז'בוטינסקי בשנת 1923, שלוש שנים אחרי נפילתו של תרומפלדור בתל-חי. תחילה נקראה התנועה - ביט"ר. אחרי זמן-מה החליט ז'בוטינסקי כי את השם תרומפלדור ניתן לכתוב תרומפלדור, ואז התנועה תקרא בית"ר. שם המזכיר גם את מצודת ביתר (בית-הר) העתיקה, מיבצרו

עם - לתכלת. בכותפות החולצות תפור הסמל מפת ארץ-ישראל משני עברי הירדן, ומגורת שבעת-הכנסים. בראש התנועה עומד הכינוס העולמי, המתכנס בכל ארבע שנים. באים אליו צירים מכל הסניפים בעולם. ז'בוטינסקי נבחר לראש השלטון בשלושה כנסים. הכינוס הרביעי, ב-1948, החליט, כאות הערצה לז'בוטינסקי, לכנותו "ראש בית"ר" לעד.

בשנתיים האחרונות לא נמצא איש הראוי למינוי ראש ההנהגה הארצית. לפני שלושה חודשים החליט ראש ההנהגה העולמית, אריה בכר, למנות להפקיד את שלומי גרביץ. שלומי הוא בנו של בן-ציון גרביץ ז"ל, איש המישפחה הלוחמת. הוא נולד בנחלת-ז'בוטינסקי שליד בנימינה. המקום היה המושב הראשון שהוקם על-ידי תנועת בית"ר. שלומי חניך ומדריך בתנאי עתה. ברבות הימים היה שליח בדרום-אפריקה.

לפני שמונה לתפקידו הנוכחי, שימש כמנהל בית-ספר בקריית-גת. בבשבילי העניין הזה הוא שלוחת, אומר שלמה, "זה לא נוח לי, אלא חובת המציאות". אחת הנקודות בעברו של שלמה, שהוא גא בה במיוחד, היא הנפת הדגל על מערת המכפלה. אפילו הצבא לא הצליח להוריד אותו משם!

כחודשים אחרי מינויו החליט לכנס מועצה רעיונית. לפי החוקה מותרות אסיר פות, אולם אלה יכולות להגיש הצעות בלבד. ההצעות מועלות בכנס ארצי, שאילו יבואו צירים נבחרים מכל הארץ. הצעות הכנס הארצי זקוקות אף הן באישור הכנס העולמי, שיתכנס בעוד שנתיים.

הוא הזמין לכנס את כל מי שרצה. טוען אריה בכר, יעימו כמה מאנשי ההנהגה העולמית. "אני באתי כיום השישי, ישבתי וששמתי. נסעתי הביתה לישון. למחרת אני מגיע, והנה יש החלטות. אנשים דיברו,

בישראל". מדריכים פעילים בתנועה: 500. זאת כבר בהחלט גוזמה פראית! גרביץ מתכוון להפוך את התנועה, לבלתי-חריגה. ההתלבשות היא אנכרוניסטית. היא מתאימה לשנות ה-30 וה-40, לא לשנות ה-80. אנחנו ניצור תילבושת פעילות. לא איכפת לנו להשאיר את המדים כמדים, שלא יהיו מריבות, אך את התילבושת נשנה גם שנה."

ומוקד נוסף לקריצה לנוער - הקיבוץ. ההנהגה העולמית טוענת כי הרעיון הועלה, והוסכם עליו, כבר בכינוס העולמי שנערך ב-1977. "גרביץ ביקש לעצמו את ההילולה", אומר בכר. "היה ברור לו שנושא כמו קיבוץ יקפיץ אנשים וימשוך תשומת-לב". אחת החוברות החינוכיות, שמקבל כל חניך הזכות, הביטחון והצדק, כוללת את הגישה הבית"רית לבעייה הערבית. "מה היה הקשר הריגשי של הערבים אל הארץ? לשואו תחפש לאורך הדורות אחר רגש לאומי כל שהוא. לכל היותר להם, לערבים, יחס של חיבה או הוזהרות עם העיר או הכפר שבו ישבו. כל מה שמעבר להם שימש מטרה לעוינות. לשוד וליצר ההרס. התלמוד הירושלמי, הפיוט, הניקוד הטברי-כיבושה על-ידי הערבים עוד היתה פורחת ורבתי-ארכוסין. הפכה אט-אט לאזור של הפקר ושמה? ...לעומתם, כמה אהבה ונעגועים הרעיפו היהודים, יישוביה ודוריה שיה בגולה, על הארץ הזאת? איזה יצירת ענק הם יצרו כאן באותן אלפיים שנה שבהן נעדרו, כביכול, מן הארץ: המישנה, התלמוד הירושלמי, הפיוט, הניקוד הטברי-ייני, הזוהר, שולחן ערוך, תורת המוסר!"

קטע אחר מהחבורת: "אפילו מילת-הזילזול, ערבוש, ששמעתי פעם ברדיו, עוררה בי בחילה ממש. מתוך יחס של כבוד והערכה מוכן אני לומר אל הערבים בגילוי-לב ובידידות, ולנסות לחיות איתם בשלום בלתי-מופרע. אבל אל אויב, הוומם לקעקע את כל יסודות קיומי הלאומי והר-אנושי, ושדרכי המילחמה שלו הן בין השאר טרור ללא אבחנה, ורצח שפל של אזרחים שלווים, נשים וילדים - אני מתייחס כראוי לו. כאן אני מהסס מלנקוט את הכלל העתיק: אם בא להרגך - השכם להרגו!"

שמאל

במהדורה חדשה

תגר - / על כל מעצור ומיצר. / אם תעל או תרד / בלהב המרד / שא אש להצית - אין דבר! / כי שקט הוא רפף / הפקר דם ונפש / למען ההוד הנסתור. / למות או לכבוש את תהר - / יודפת, מסדה, ביתר!"

ביר אריה בכר כל הסמכויות לבצע הדחה. החוקה מאפשרת לו שלא להסיר ביר את מעשיו, ולא להצטרף לפני איש. בינתיים הוא נמנע מלעשות כן. "אני מכבד ידעה אישית, וזה דבר מקודש בבית"ר, מותר לכל אחד לחשוב כרצונו."

גרביץ מביא לעזרתו את ז'בוטינסקי: "כבר בשנת '34 הוא אמר שהתנועה נמצאת בתהליך של התהוות. הוא אמר שהוא יודע שתורתו אינה עונה על כל צרכי השעה, וכי יש צורך בשינוי."

בבית"ר טוענים צעירים ובוגרים כאחת: "התנועה של שלומי היא לא בית"ר, אלא שמאל במהדורה חדשה. הזכונות שלו הן פירסום אישי וקידום מיפלגתי. הוא חושב שהוא מלקק לבגין, כי בגין עצמו ויתר, ולכן הוא אהב ותקנים. אבל אצלנו זה לא יילך לו! אנחנו הולכים למילחמה ולהפגנות נגדו!"

מתנגדיו של שלומי החלו למשוך לצידם חברי-כנסת ושרים. כשבראשם עומד אריק שרון, שלא היה בית"רי או רוביוניסטי מימיו, ההנהגה הארצית, לעומת זאת, התחילה לפנות בבקשות-תמיכה אל חברי-כנסת ושרים אחרים. התומך הראשי כיום, בהוספת כספים וכוח לבית"ר, הוא השר דויד לוי. "בחודש הבא יש לי פגישה עם הלובי למען בית"ר. אני מבקש מהם גיבוי ציבורי", אומר שלמה גרביץ. "ודויד לוי, מעבר לכל זה, יקח את הטיפול בתנועה. "כרגע אנחנו כימעט כלום. מי שמוכירים לו את השם בית"ר, חושב שהכוונה היא לקבוצת כדורגל."

לקראת החנוכה נשלחה בירת התנהגה הארצית של הגוף המכנה עצמו "תנועת-נוער חינוכית" אל התנכים הצעירים, באחד מקיטעי הברכה נאמר: "לא נשאיר את הבמה פתוחה לקיקיונים מסוג, שלום עכשיו". אנחנו הביטוי לרוח האמיתית של הנוער הלאומי בארץ-ישראל".

כה אמר רוב רובו של הנוער הישראלי - 500 במיספר.

מוסדר בית"ר יום-החודרת של "ראש-בית"ר" הטיסמה: "תל-חי"

הגיבו, אבל שלומי החליט כרצונו. הוא החליט, למשל, שהיציבה להיות התיישבות ביהודה, בשומרון ובעזה. הסברתי לו שזה לא בא בחשבון. הגליל חשוב באותה מידה. הוא הסכים אתי, אך בסיכום הוא שכח כביכול להזכיר את הגליל."

אניכים ומדריכים, שהשתתפו במועצה הרעיונית, טוענים: "שלומי בחר את האנישים שלו. הוא אירגן את העניין בצורה שתהיה כדאית לו". המטרה של כל הכינוס היתה לבוא עם סנסציות, כדי שאמצעי-התיקשורת יתחילו לפוסם את שלומי. "הג'וב של ראש ההנהגה הארצית אינו מספיק לו. הוא שואף ליותר, ואפילו לחברות בכנסת."

שלמה גרביץ: "אני מאמין שתוך שנתיים נהיה תנועה רחבה, שתהיה כלי-ביטוי לנוער הלאומי האקטיביסטי, המהווה את רוב רובו של הנוער בישראל. עד היום לא היתה תנועה חילונית, שגיבשה את הנוער הישראלי. זה התיסכול שלנו. יש לנו רעיון תקף, ואנו עומדים מהצד. מצד אחד השמאל ומאידך, עם אף הבדלות - גשיר-אמונים. ואיפה הנוער הלאומי? שני מנהיגי בית"ר, בכר וגרביץ, מאיר חדים בחלום אחד: "5000 חניכי בית"ר

במדינה

דרכי אדם

אחרון הנפילים

חברים של א.ד. גורדון,

ברך בצנפון ויוסף טרומפלדור,

נפטרי השבוע בצניעה

האח האחד הוא מולטימיליונר, בעל מפעלים גדולים למנועי מטוסים, איש העולם הגדול, שבין שאר בתיו יש לו גם בית על חוף קיסריה. הוא מפורסם, וארכיונו העיתונים גדושים בתמונותיו ובמאמריו אודותיו.

האח השני היה בבחינת אלמוני. מיום עלותו לארץ הוא היה חבר הקבוצה כינרת,

תמונתו היחידה של שידלובסקי חרם על הצלמים

הצניע לכת ושנא פירסום. מעולם לא פירסם את תולדות חייו ולא התיר לצלם אותו. התמונה הקיימת היחידה שלו משנות בגרותו היא תמונתו בבגדי-עבודה, כשהוא נושא בידו האחת סולם ובשניה דלי עשוי פח - והיא צולמה מאחור. כאשר נפטר בשבוע שעבר, אסר על בני מישפחתו לפרסם מודעות אבל או להודיע על פטירתו ברבים. ותיקי היישוב לא היו יודעים אולי על דבר מותו. לוליא פורסמו בעיתונות מודעת של השתתפת בצער, על שם אחיו, התעשיין יוסף שידלובסקי, מקים מיפעל מנועי בית-שמש ומיפעלי הטורבינות אורמת ביבנה.

כזה היה אהרון שידלובסקי, אחת הדמויות הסגובניות והמופלאות ביותר שידעה ארץ-ישראל. לרוע המזל, בגלל סירובו לשמר את תולדותיו ופעליו, לא נשמרו בכתובים סיפורי עלילותיו.

צדיק אמיתי. שידלובסקי, שהיה בן 87 במותו, עלה לארץ ב-1912. הוא נמנה עם קבוצת 13 החברים מכפר-אוריה, ביניהם א.ד. גורדון, יצחק סבנקין ונוח נפתולסקי, שיישבה את הקבוצה כינרת שנה אחרי הקמתה. מאוחר יותר הצטרף לקבוצה זו גם ברל כצנלסון.

שידלובסקי היה מחבריו הקרובים של יוסף טרומפלדור. במילחמת-העולם הראשונה, בעת שטרומפלדור עזב את הארץ כדי להילחם בתורכים, הוא ניסה להשפיע על שידלובסקי לעזוב יחד עמו. הוא סרב. בתום שליחותיו רבות העלילות הוא חזר לקבוצתו והסתגר בתחומיה; כשהוא אוסר על חבריו לספר עליו ועל פעולותיו. שידלובסקי, אחרון הנפילים מדור העליה השנייה, שעשה את שנותיו הראשונות בארץ בעבודות בחדרה ובסג'רה, הוא ש-השפיע על אחיו, יצחק מנועי מטוסים הצרפתי יוסף שידלובסקי, להקים סניף למיפעל בארץ. אולם הוא עצמו סרב שייכתב על חלקו במיפעל זה.

"הוא היה צדיק אמיתי", אמרו עליו מכריו הישישים. "הוא אפילו לא רצה שידעו שהוא צדיק". כך היה בחייו, וכך גם במותו. רעייתו, עליזה שילובסקי בת ה-84, מותיקות ההסתדרות, ושתי בנותיה חס, כיבדו את רצונו האחרון.